

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci, cooperative și întreprinderi Lei 1500.—; pt. particulari Lei 800.—; pentru funcționarii publici și particulari Lei 500.—. În străinătate Lei 2000.—. Taxa pentru inserțiuni: de flecare cm. Lei 20.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliclu**

Sumarul:

Moneta și prețurile. — Adunarea generală a acționarilor Băncii Naționale a României. — Neajunsurile create exploataților comunale de lipsa unor norme administrative proprii. — Banca Națională a României. — Contract de împrumut garantat cu gaj. — Bilanșe: Banca „Crișana” S. A. din Brad, jud. Hunedoara. Banca „Illa Mureșană” s. a. Illa, jud. Hunedoara.

Moneta și prețurile.

Din expunerea luminoasă a d-lui Ioan Gapedatu, viceguvernatorul Băncii Naționale, ținută în Adunarea generală a acționarilor Institutului nostru de emisiune, la 20 crt., putem trage unele învățături cu privire la relațiunea dintre moneta și prețuri. Urcarea prețurilor este azi o problemă care agită toată lumea, și este comentată foarte des în publicitate, căutându-se motivele urcării, precum și posibilitățile unei stăviliri. Căci să nu credem, că urcarea prețurilor este ceva specific numai țării noastre. Este știut că misiunea cea mai importantă a unui institut de emisiune, este apărarea monetei naționale. Banca de emisiune are la îndemână pentru acest scop diferite mijloace, dintre cari cea mai importantă și consacrată este, acoperirea metalică, în deobște în aur. Acoperirea poate fi însă și cu alt metal nobil sau pretenșiuni ușor realizabile în aur asupra străinătății, cum ar fi devizele sau alte inserisuri provenite din afaceri de export etc. Din cele expuse de d-l viceguvernator rezultă că în privința aceasta Banca

Națională și-a împlinit misiunea fără de rest. Mai rezultă din aceasta că urcarea prețurilor nu e condiționată numai de cantitatea monetei din circulațiune sau raportul de acoperire în aur. Este la orice caz îmbucurător, că rezerva metalică s'a putut augmenta nu numai prin cumpărări de aur exploatat în țară, ci și prin vărsăminte din afară, grație excedentului comerțului nostru exterior, excedent care aștepta relativ de mult timp o realizare, din motive independente de voința noastră.

Alte țări, poate cu o experiență mai îndelungată decât a noastră, sufăr de aceleași neajunsuri, independent de acoperirea metalică a biletelor emise. Dacă ar fi după acoperirea metalică leul nostru ar trebui să figureze printre primele valute din lume, căci cota regulamentară nu a suferit aproape nicio schimbare, pe când în alte țări discrepanța a devenit foarte mare.

La menținerea echilibrului nostru monetar au contribuit și finanțele ordonate ale statului. Până la scoțianul Law, care într'un timp controla finanțele Franței, nu se cunoștea decât moneda metalică. De atunci presa de banenote a jucat un rol foarte important — ba uneori chiar funest — în finanțele statelor. Pe de o parte ușurința cu care se poate produce, pe de alta impunerea forțată pe care statul o poate exercita, au dus de multe ori la abuzuri în privința confecționării de mijloc

de plată din simplă hârtie. Prudența ce domină în finanțele statului ne-a ferit până acuma de un abuz de solicitare de împrumut față de banca noastră de emisiune. Metodele bugetare de a procura mijloace de plată au rămas la noi cele clasice ale impozitelor și împrumuturilor. Este recunoscut de economiști, că o frână a inflației constituie împrumuturile de stat interne. Dacă situația generală economică și politică nu îngăduie o realizare de sută în sută a acestui expedient — nu e vina acelor care își pun toată silința în rezolvarea unor probleme care de multe ori depășesc prevederile omeniești.

Dar cu toată urcarea prețurilor, clasele producătoare ca, agricultura și industria, apoi comerțul, prosperează. Singurii stîngheriși sunt lefegiii, ai căror salarii rămân mereu înapoia cotei de câștig ai celor dintâi.

Impresia în cercurile bancare este, că moneda circulă în mod vertiginos. Aceasta ar trebui să aducă cu sine o mai mică pretențiune față de banca de emisiune, astfel că o urcare a circulației fiduciare nu e chiar așa de presantă. Dar poate că aparențele înșeală și o activitate mare de producție și acordarea de credite însemnate la instituțiile de credit specializate, să depășească aceste considerațiuni.

Acoperirea metalică este în genere foarte controversată în literatura economică. Unii zic, că nu e necesară nicio acoperire metalică. Este suficientă menținerea unui curs forțat a biletelor de bancă concomitent cu o fixare oficială pe lungă durată a prețurilor. Totuși în relațiune externă, față de țările cu valută forte, un stoc de manevră în monedă metalică pare a fi indispensabilă, căci numai cu o hârtie fără acoperire, aceste țări nu credem că se vor mulțumi.

O altă împrejurare care contribuie la urcarea prețurilor este impasul în care se află importul nostru. Multe articole pe cari civilizația și cultura le-a ridicat la rangul de articole de prima necesitate, nu se produc în țara noastră, sau materiile prime din cari se produc, nu se mai pot importa, deoarece sau lipsesc cu totul, sau sunt blocate de inamicii noștri. Multe persoane cu dare de mână dau orice preț pentru un kg de cafea

sau pentru o lămâie. Mai importante sunt însă ștofele de lână și de bumbac. Celofibra nu le poate înlocui între toate împrejurările, și este și ea enorm de scumpă, cu toate că e numai un surogat. O reglementare a prețurilor la aceste articole de import trece peste puterile și posibilitățile noastre, iar producția noastră internă nu e suficientă.

Din toată configurația prețurilor în genere, rezultă că prețurile au o interdependență mondială, care nu se poate reglementa prin măsuri unilaterale, mai cu seamă în timp de războiu. Producțiunea și consumația diferitelor țări au o lege naturală prin care se întregesc reciproc. Nu putem exista în mod normal izolați de alți factori.

MERCATOR.

Adunarea generală a acționarilor Băncii Naționale a României.

La 20 crt. s'a ținut adunarea generală ordinară a acționarilor Băncii Naționale a României.

Biroul adunării a fost format din d-nii: C. Stoicescu, C. T. Teodorescu, M. Romniceanu, V. V. Bădulescu, Gh. N. Leon, St. Băbeanu, M. Lăzeanu, René Râmniceanu — administratori —, M. Mărcuș, Ilie Mecu, Gh. I. Duca, Gh. Răzuș, D. Cristescu, Al. Caribol și Honoriu Bănescu — censori —, și d-l Radu Cătuneanu, comisar guvernial la B. N. R.

Ședința a fost prezidată de d-l viceguvernator Ioan Lapedatu.

Secretar: d-l Gh. Rossignol și scrutinatori d-nii Al. Pandele și I. Minescu.

Scrutinul a constatat că adunarea generală este legal constituită și ca atare poate lua hotărâri valabile. În consecință d-l viceguvernator I. Lapedatu a deschis ședința, iar d-l D. Cristescu, președintele Consiliului de censori a citit raportul Consiliului de censori către adunarea generală, constatând verificarea activității Băncii. Raportul acesta mai arată că B. N. R. a funcționat cu deplin succes în cadrele statutelor și regulamentelor sale, căutând să treacă cu bine peste toate vicisitudinile vremurilor prezente. Bilanțul și contul Profit și Pierdere ale a. 1943 sunt întocmite conform registrelor și scriptelor.

Dividendul brut distribuit acționarilor din beneficiul a. 1943 s'a fixat cu Lei 683.75 de acțiune, din care scăzându-se impozitele și taxele, rezultă un beneficiu net de Lei 480.— pro acțiune. Un prim acont de Lei 120.— de acțiune se scade asemenea, așa că netul final revine la Lei 360.—

Plata dividendului se va face contra preschimbării cuponului pe a. 1943.

Neajunsurile create exploatărilor comunale de lipsa unor norme administrative proprii.

Legea pentru organizarea exploatărilor comunale din 7 Mai 1938 a curmat o stare de lucruri inadmisibilă. Ca să se poată înțelege acest fapt este cazul să se descifreze în prealabil ce se înțelege prin exploatare comună. Termenul „exploatare” spune el însuși ceea ce reprezintă, iar intuiția ne duce cu gândul la anumite acte cari au o caracteristică tehnico-economică. E vorba adică de un complex de mijloace și bunuri care prin funcționarea lor produc anumite servicii în interesul colectivității. Aceste servicii nu numai că s'au dovedit a fi indispensabile vieții orășenești, dar în același timp ele reclamă o perfectă adaptare la cerințele generale. Cum cerințele se măresc permanent și cum pe de altă parte executarea serviciilor respective implică un întreg mecanism care trebuie întreținut, extins, reînnoit și pus de acord cu perfecțiunile tehnice, înseamnă că administrarea și exploatarea acestor servicii derogă fundamental dela problemele generale și astfel este greșit a le pune în același cadru de acțiune. De obicei problemele administrative sunt acte și fapte cu repercusiuni juridice de natură abstractă, cari dacă nu sunt executate la timp, nu provoacă neajunsuri evidente, ci au eventual doar anumite repercusiuni de ordin colectiv, fără ca nevoile esențiale ale vieții să fie prin aceasta atinse în mod direct. Nu tot așa se întâmplă cu serviciile menționate cari dacă nu sunt efectuate, viața orășenească este direct stânjenită prin efecte negative de ordin colectiv și individual. Ele au luat de altfel naștere din înseși nevoile de cari oamenii s'au lovit în conviețuirea lor pe o suprafață mai strânsă. Astfel de exemplu, alimentarea cu apă a unui oraș s'a impus dela sine și a trebuit să fie realizată. Tot asemenea iluminatul public și particular, care a evoluat dela

facle, la lămpile cu ulei, petrol, gaz aerian și în fine la electricitate. În aceeași situație de nevoie organică a colectivității orășenești a fost ridicarea gunoaielor de pe străzi, din case etc. etc.

Așa au luat naștere la orașe diverse servicii cari au trebuit să fie dezvoltate în continuu și au ajuns cu timpul să concentreze instalațiuni tehnico-mecanice mai mult sau mai puțin importante. Dar dacă ele au luat naștere și s'au dezvoltat mereu, este evident că aveau nevoie și de un sistem de exploatare, care din punct de vedere juridic nu s'a mai putut încadra în legile administrative. Este fapt demonstrat că până de curând, adică până la legea administrativă din 1936, n'a existat o preocupare de a încadra aceste instalațiuni tehnico-economice într'o normă juridică de îndrumare a funcționării și exploatării lor. Este într'adevăr ușor de constatat că legile administrative anterioare celei menționate, adică legea de unificare administrativă din 1925 și cea pentru organizarea administrației locale din 1929 pomenesc de rolul lor numai din punct de vedere al creierii unor resurse financiare pe seama orașelor. Prima menționează aceste servicii în art. 268 în felul următor :

Prin regulamentele privitoare la veniturile comunale se pot înființa taxe pentru :

a) Folosirea temporară a bunurilor din domeniul public al comunelor, ca: piețe, trottoare, grădini, bălciuri, târguuri de orice fel, locuri de pășune ;

b) Uzul excepțional și repetat al drumurilor, străzilor, bulevardelor, dacă toate acestea sunt pavate, cu camioane-automobile, cu căruțe de povară și cu orice fel de vehicul, care fie din cauza poverii ce transportă, fie din cauza iuțelii lor, aduc o vătămare vădită acestor drumuri ;

c) Diferite servicii ce comuna ar organiza în interesul propriu al locuitorilor cum sunt: serviciul apelor, canalelor, curățirea latrinelor, ridicarea gunoaielor și lăturilor, măturatul și stropitul trottoarelor, ridicarea zăpezii, controlul vânzării alimentelor, cântăritul mărfurilor, cotitul vaselor și mătălitul, curățitul coșurilor, afișajul, mijloacele de transport, etc.

A doua face mențiunea respectivă în art. 113 care are următorul text :

Prin regulamente privitoare la veniturile comunelor se vor înființa taxe pentru :

a) Folosința bunurilor din domeniul public al comunelor, piețe, trottoare, grădini, bălciuri, târguuri de orice fel, locuri de pășune și altele ;

b) Pentru uzul drumurilor comunale, străzilor, bulevardelor, cu camioane, automobile, cu căruțe de povară și cu orice vehicule cari fie din cauza greutateilor, fie din cauza povării ce transportă duc vătămare acestor drumuri;

c) Pentru folosința diferitelor servicii ce comuna ar înființa precum: serviciul apelor, canalelor, curățirea latrinelor, ridicarea gunoaielor și lăturitor, măturatul și stropitul trotoarelor, ridicarea zăpezii, controlul vânzării alimentelor și cântăritul mărfurilor, cotitul vaselor, curățitul coșurilor, afișajul, mijloacele de transport.

După cum se vede legiuitorii respectivi n'au fost preocupați de loc de organizarea și exploatarea optimă a acestor servicii, ci le-au privit pur și simplu ca pe niște excepționale izvoare de venituri. Nu este de aceea de mirare că s'a și procedat în consecință. În lipsa unor texte juridice cari să le urmărească în dezvoltare așa cum cereau caracteristicile lor deosebite, au fost administrate în cadrul normelor administrative generale; veniturile lor au format un tot comun cu celelalte venituri ale administrației și din acest tot s'au satisfăcut nevoile locale în urma unei ordine de preferință adhoc create. Bine înțeles că în felul acesta dezvoltarea și ținerea lor la curent cu nevoile au fost neglijate, instalațiunile s'au învechit, au rămas înapoi cu capacitatea lor de lucru, iar urmarea a fost că aproape toate orașele românești sunt din acest punct de vedere în suferință. Fenomenul este oarecum explicabil dacă se are în vedere faptul că o instalațiune tehnică trebuie reînnoită pe bază de planuri de lungă durată (30—40 ani), iar neajunsurile eventuale nu se resimt concret la o zi anumită, ci într'un interval de un an, sau eventual doi, așa că chiar dacă se semnaleză din timp, nu i se dă importanța cuvenită până când neglijarea sau întârzierea se resimte cu efecte evidente.

Dar nu numai faptul că fenomenul se resimte abea după o perioadă oarecare, a contribuit la starea de lucruri de mai sus, ci precum s'a mai semnalat, răsula a provenit și din lipsa unui îndreptar juridic care să guverneze în mod armonicosi organic exploatarea și dezvoltarea instalațiilor menționate. Prin complexul de probleme pe care aceste instalațiuni le întrunesc, ele nu pot fi legate în administrarea lor de normele generale. Aceste norme caracterizate prin împlinirea de anumite proceduri cu termene deosebite, cu trepte ierarhice multiple, cu căi de atac diferite și accesibile pentru oricine, se potrivesc probabil ac-

telor de pură administrație, dar nu se potrivesc actelor unei exploatare în sens tehnico-economic. Astfel pentru ca să luăm un exemplu concret, să ne gândim la dispozițiunile administrative generale prin cari orice cetățean putea să atace hotărârile organelor deliberative și executive ale administrațiilor locale. Dacă era vorba de această competență în anumite hotărâri cu efecte de ordin exclusiv juridic, lucrurile se resimțeau de sigur, dar nu în mod palpabil. Apelul, respectiv recursul, parcurea gama tuturor instanțelor jurisdicționale și actul era întărit sau înlăturat. Faptul nu avea prea mare importanță, căci nu era vorba de o problemă cu efecte evidente pentru viața orașenească.

Cu totul altfel se petreceau lucrurile când era vorba de un act care se referea la exploatare. Aici presupunând că era vorba de procurarea unei mașini, un apel urmat de un recurs, avea efecte dezastruoase, deoarece se putea întâmpla ca epuizarea tuturor instanțelor să dureze un an întreg. În acest timp uzina mergea cu greu, sau nu mergea de loc, bugetul se executa, fondurile se epuizau, ofertele își pierdeau eventual valabilitatea și astfel se producea un șirag întreg de greutate al cărui efect locuitorii erau nevoiți să-l suporte, numai pentru că sistemul administrativ al acestor exploatare se conducea după norme cu totul improprii în raport cu natura lucrurilor. Este evident că în felul acesta situația nu mai putea dăinui. Astfel deși târziu, dar mai bine mai târziu decât niciodată, s'au tras concluziunile necesare pentru îndreptarea lucrurilor. Cum s'a ajuns la acest rezultat, vom arăta într'un articol viitor.

Ing. GH. BRĂNDUȘ.

Banca Națională a României.

Biletele de Lei 1000.

Față de unele nedumeriri ce s'au manifestat pe piață, Banca Națională a României aduce la cunoștință, că biletele de Lei 1000—cari poartă la mijloc chipul a 2 țărance, își păstrează întreaga valoare circulatorie, până când retragerea lor din circulație se va fi terminat.

Banca nu a fixat termen de retragere, tocmai pentru a da puțință tuturor cetățenilor să-și poată preschimba biletele cu „țărance“.

Prin urmare biletele de Lei 1000— cu „țarance“, trebuiesc primite în plată de toți cetățenii și de toate instituțiile publice sau private,

Dela „Solidaritatea“.

Contract de împrumut garantat cu gaj.

Intre subscriștii :

.....
reprezentată prin D-nul
..... (Mon. Of. Nr.) cu se-
diul în strada
Nr., pe de o parte în calitate de creditor, și d-l
domiciliat în strada
..... Nr. pe de altă parte în
calitate de debitor, a intervenit următorul con-
tract:

1. Subscriștii
..... declarăm că am împrumutat în
mod solidar dela
..... suma de Lei
adică Lei pe care sumă re-
cunoaștem că am primit-o.

2. Pentru suma împrumutată am remis băncii
creditoare biletele la ordin semnate de

Aceste bilete la ordin vor putea fi pre-
schimbate ori de câte ori banca creditoare va
consimți la aceasta, pentru o scadență fixată de
bancă. Banca creditoare poate consimți la schim-
barea persoanelor giratare. Preschimbarea bile-
telor la ordin și înlocuirea persoanelor giratare
nu constituie o novățune.

Banca creditoare este autorizată a sconta
aceste bilete la ordin atât în țară, cât și în stră-
inătate.

3. Termenul de replătitre al acestui împrumut
este convenit la scadența biletelor la ordin. Acest
termen se va considera prelungit de drept ori
de câte ori banca va fi acceptat preschimbarea
biletelor la ordin ajunse la scadență.

4. La acest împrumut va curge o dobândă
de % care se plătește anticipat la ri-
dicarea împrumutului, respectiv la preschimbarea

biletelor la ordin. Banca creditoare va fi în drept
să majorizeze această dobândă, la orice eventuală
preschimbare a biletelor la ordin, în limitele
maxime admise de lege. Dobânda stabilită sau
eventual cea majorată conform legilor în vigoare,
va curge până la deplina achitare a capitalului
împrumutat. Aceasta prin derogare și la dispo-
zițiunile art. 581 din Pr. civ.

5. Pentru garantarea capitalului împrumutat,
a dobanzilor calculate până la efectivă achitare
a cheltuielilor de proces și executare și a ono-
rarului de avocat mai jos convenit, subscriștii
debitori declarăm că constituim în favoarea băncii
creditoare gaj comercial

Aceste mărfuri vor putea fi vândute, liberate
în total sau în parte, dar numai cu asentimentul
prealabil și în scris al ambelor părți contractante.
În acest caz contravaloarea mărfurilor sau prețul
vânzării lor va fi încasat de banca creditoare în
contul debitorilor.

Părțile convin de asemenea ca în afară de
mărfurile gajate și specificate mai sus precum și
în locul mărfurilor vândute sau eliberate, debi-
torii pot să predea băncii creditoare și alte mărfuri
în gaj. Depunerea în gaj se va putea face prin
orice act scris sau mod de constituire ca : proces
verbal, inventar, scrisori de acreditare pentru
plata mărfurilor, posesiunea de către banca cre-
ditoare a documentelor de înmagazinare, a polițelor
de încărcare fluvială sau maritimă, a scri-
sorilor de trăsură de cale ferată etc. Aceste
acte : procese verbale, inventare, scrisori de
acreditare, documente de înmagazinare, scrisori
de trăsură etc. fac parte integrantă din prezentul
act de gaj.

Banca are dreptul să numească pe soco-
teala noastră unul sau mai mulți custozii ai mărfuri-
lor gajate.

6. Subsemnaștii debitori și constitutorii al
gajului suntem obligați a supraveghea continuu
mărfurile constituite în gaj spre a ne convinge de
starea lor cantitativă și calitativă. Părțile convin
— cu derogare la dispozițiunile art. 481 Cod.
com. — ca toate riscurile rezultând din condi-
ționarea mărfurilor, din furt sau orice altă forță
majoră să privească exclusiv pe debitorii con-
stitutori al gajului, nici banca creditoare nici cu-
stodele neputând fi ținut răspunzători.

7. Ne obligăm a avea totdeauna asigurate
mărfurile la o societate de asigurare acceptată
de bancă, a plăti la scadență primele de asigu-
rare și a remite băncii creditoare polițele carti

vor purta mențiunea că banca este creditoare gajistă, precum și chitanțele de plata primelor.

În caz de sințstru, banca creditoare are facultatea dacă va crede de cuviință să participe la formalitățile de lichidare a daunelor, noi debitorii nu vom putea în nici un caz stabili cu societatea de asigurare cuantumul daunelor cuvenite decât numai cu consimțământul scris al băncii creditoare.

Toate sumele acordate ca despăgubire se vor vărsa de către societate, direct băncii creditoare, care este singura în drept a încasa despăgubirea și semna de primire, fără să fie nevoie de vreo autorizație, cerere sau intervenție din parte-ne servind acest act în această privință, drept cestune.

În caz de întârziere din parte-ne de a achita la termen primele scadente sau a reînnoi polițele ce expiră, banca creditoare are facultatea nu și obligația ca să plătească primele de asigurare sau să asigure în calitate de creditoare gajistă în contul nostru, mărfurile gajate, pentru suma și în condițiunile ce va crede de cuviință.

Banca creditoare nu este obligată a cunoaște detaliile asigurării și mărfurilor asigurate, neavând nicio răspundere în caz de viciu, lipsuri sau erori, noi debitorii având obligațiunea de a ne informa la bancă sau la societatea de asigurare asupra sumei și condițiunilor asigurării făcute de bancă în contul nostru și a completa asigurarea dacă vom socoti necesar.

8. Toate sumele datorate pe baza acestui act se vor achita la sediul băncii creditoare.

9. În caz de început de executare a prezentului act fie prin vânzarea gajului, fie asupra altel averi mobile sau imobile, subsemnații debitorii ne obligăm a achita în afară de spesele stabilite judecătorește d-lui avocat delegat de banca creditoare cu executarea, un onorar de avocat în suma de Lei asupra căruta recunoaștem că nu vom putea face nicio discuțiune.

10. Orice sumă primită de banca creditoare va fi imputată în primul rând asupra dobânzilor datorite, apoi asupra cheltuteliilor și onorarului de avocat convenit, numai după acoperirea acestora asupra capitalului.

11. În caz de neîndeplinirea oricăreia din obligațiunile luate prin prezentul contract de împrumut, precum și în cazul când s'ar face contra subsemnațiilor debitorii un început de executare sau s'ar cere faliment contra noastră, prezentul act devine imediat exigibil și banca creditoare va putea, fără somațiune sau punere în întârziere,

vinde gajul potrivit dispozițiunilor codului de comerț; fie prin Corpul portăreilor, fie prin Sindicul sau printr'un mijlocilor oficial dela Bursa cea mai apropiată, fie printr'un notar public.

În același timp banca creditoare ne va putea urmări concomitent sau succesiv cu urmărirea gajului și în orice altă avere a noastră, mobilă și imobilă pentru despăgubirea sa cu toate sumele ce-i datorăm, conform contractului de față.

12. Nicio modificare sau renunțare la drepturile băncii creditoare nu poate fi invocată decât dacă ar fi specificată în mod expres într'un act autentic emanând dela banca creditoare, care să specifice o atare renunțare, orice îngăduință acordată de banca creditoare neputând fi considerată ca o renunțare la drepturile creditoarelor rezultând din prezentul act.

13. Îndatoririle ce ne-am luat prin prezentul act neoperând noaștrine față cu obligațiunea cambială, banca creditoare este în drept a pune în executare și biletele la ordin susscrutate, cumulativ sau succesiv cu urmărirea făcută în virtutea prezentului contract și în ordinea în care va voi banca creditoare, până la despăgubirea ei completă — pe oricare din aceste căi — de toate sumele datorite, capital, dobânzi, cheltueli, eventuale daune interese și onorarul de avocat, convenit mai sus.

14. Orice cheltueli de taxe, timbre etc. pentru redactarea acestui act, precum și diurnele custozilor, magazinaș, prima de asigurare și orice alte cheltueli de orice natură privesc pe subsemnații debitorii.

15. Pentru corespondență și pentru îndeplinirea actelor procedurale în caz de proces și executare, subsemnații debitorii facem alegere de domiciliu în comuna strada Nr.

16. Pentru executarea prezentului act, cât și pentru judecarea oricăror litigii care ar rezulta din acest act, părțile contractante aleg competența exclusivă a Tribunalului

17. Subscrișiți lucrând în numele și pentru declarăm că am dat cu împrumut suma de Lei adică Lei în condițiunile de mai sus.

Făcut astăzi, în la redactat în două exemplare originale, unul pentru creditoare și altul pentru debitorii.

Debitorii vor scrie cu mâna „Bun și aprobat pentru suma de Lei adică Lei” (semnătura)

Bănci și Societăți comerciale consultați:**Extinderea legislației civile și comerciale
a Vechiului Regat în România de peste Carpați**

lucrarea d-lui Profesor **SALVATOR BRĂDEANU**,
membru în Consiliul Legislativ și Consiliul
Superior al Cărfilor Funciare

Un studiu și îndreptar practic ce nu poate lipsi
din biblioteca unei bănci sau societăți comerciale.

De vânzare la toate librăriile.

Prețul Lei 1000.—

Editura „Dacia Traiană“ S. A. Sibiu

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Banca „CRIȘANA“ S. A. din Brad, jud. Hunedoara.

Inscrisă în reg. bancar sub Nr. 16 din 25 Septembrie 1935.

CONVOCARE.

Acționarii Băncii „CRIȘANA“ S. A., se convoacă în

a 53-a adunare generală ordinară,

pe ziua de Sâmbătă, 11 Martie 1944, orele 16, la sediul băncii din Brad, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. *Constituirea adunării;*
2. *Darea de seamă a Consiliului de administrație și raportul Censorilor pe anul 1943;*
3. *Statorirea Bilanșului, a contului de profit și pierdere pe anul 1943;*
4. *Descărcarea Consiliului de administrație și a censorilor pe gestiunea anului 1943;*
5. *Distribuirea beneficiului net;*
6. *Statorirea jetoanelor de prezență pentru membrii Consiliului de administrație și retribuirea censorilor pe anul 1944;*
7. *Alegerea alor 3 membri în Consiliul de administrație cu mandat pe 3 ani;*
8. *Alegerea a 3 cenzori titulari și 3 cenzori supleanți cu mandat pe 3 ani,*

Adunarea generală ordinară va fi legal constituită dacă acționarii prezenți sau mandatarii lor vor reprezenta jumătate din capitalul social.

Dacă în ziua hotărâtă nu se întrunește numărul de acționari mai sus prevăzut, ședința se va amâna pentru ziua de Sâmbătă, 18 Martie 1944, la aceeași oră în același local și cu aceeași ordine de zi, ori care ar fi numărul de acționari prezenți sau reprezentanți.

Brad, la 5 Februarie 1944.

Consiliul de administrație.

BANCA „CRIȘANA“

Activ.	Bilanț încheiat la			
	Lei		b.	
Casa :				
Numerar efectiv	4.102.466	—		
Disponibil la B. N. R.	17.828.919	—	21.931.385	—
Disponibil la bănci :				
In țară			5.875.536	—
Portofoliu de titluri :				
Titluri românești :				
1. Cu venit fix :				
Efecte publice	In portofoliu	v. nom.	1.928.000	—
			1.049.700	—
2. Cu venit variabil :				
Acțiuni cotate la bursă	In portofoliu	v. nom.	448.500	—
			451.447	—
Acțiuni necotate la bursă	"	"	188.350	—
			75.880	—
	Total val. nom.		2.562.850	—
Plasamentul fondului general de rezervă :				
Efecte publice garantate de stat		v. nom.	2.400.000	—
			1.711.442	—
Portofoliul de scont :				
Plătitibil în țară :				
Cambii cu giruri			14.895.990	—
Cambii cu gir și acoperire ipotecară			2.259.550	—
din acestea sunt în suferință	Lei		45.210	—
Debitori :				
Din țară :				
Debitori fără garanții			3.388.950	—
" garanți cu mărfuri			11.412.032	—
" garanți cu ipotecă			131.300	—
Creanțe în conversiune conform legii din 7 Aprilie 1934 :				
In portofoliu (cota redusă).			348.420	—
Imobile :				
Pentru uzul propriu și înmagazinare de mărfuri			2.000.000	—
Mobilier			10.000	—
Diverse: Titlurile fondului de pensuni			1.812.005	—
			67.291.637	—

Conturi

	Lei		b.	
Cauțiuni statutare	1.550.000	—		
Debitori pentru avaluri și scrisori de garanții date de bancă	1.400.000	—		
Ipoteci, cesiuni, mărfuri în gaj și garanții diverse	5.894.000	—		
Depozite de titluri și alte valori în păstrare	93.000	—		
	8.937.000	—		

Debit.

Profit și Pierdere la

	Lei		b.	
Cheltuieli de administrație :				
Salarii	1.462.938	—		
Diverse spese	671.087	—	2.134.025	—
Impozite și taxe			2.131.479	—
Dobânzi plătite :				
La depuneri			1.101.296	—
Beneficiu net			2.100.804	—
			7.467.604	—

Brad, la 31

ss. Ion Ghișa, director expert contabil.

CONSILIUL

ss. Dr. Nerva Oneu, președinte.

COMITETUL

Verificat și găsit în conformitate cu registrele, codul de comerț

Brad, la

ss. Alexandru Drăla, președinte.

ss. Dr. Iacob Oneu.

S. A. BRAD.**31 Decembrie 1943.****Pasiv.**

	Lei	b.	Lei	b.
<i>Capital social</i>			20.000.000	—
<i>Fond de rezervă:</i>				
Rezervă legală			6.786.864	—
<i>Fond de amortisment:</i>				
Pentru creanțe dubloase			1.773.140	—
<i>Alte fonduri:</i>				
Fondul filantropic „I. Ghișa”	1.700.000	—		
Fondul „D. Damian”	30.000	—	1.730.000	—
<i>Fondul de pensuni al funcționarilor</i>			4.328.268	—
<i>Depuneri spre fructificare:</i>				
Pe litrete de economii nominative, dar plătibile la purtător:				
La vedere	4.987.529	—		
Pe termen	21.261.244	—	26.248.773	—
<i>Creditori:</i>				
Din țară			2.506.883	—
<i>Dividende neridicate</i>			25.130	—
<i>Conturi diverse</i>			1.445.687	—
<i>Conturi transitorii</i>			401.288	—
<i>Beneficiu net</i>			2.100.804	—

67.291.837—

de ordine.

	Lei	b.
<i>Deponenți de cauțiuni statutare</i>	1.550.000	—
<i>Creditori pentru aval și garanții date de bancă</i>	1.400.000	—
<i>Deponenți de ipoteeci, cestuni, mărfuri în gaj</i>	5.894.000	—
<i>Deponenți de titluri și alte valori în păstrare</i>	93.000	—
	8.937.000	—

31 Decembrie 1943.**Credit.**

	Lei	b.
<i>Dobânzi încasate:</i>		
Dela portofoliul de scont	1.294.551	—
Dela debitori	2.238.431	—
<i>Comisioane încasate</i>		511.035
<i>Venitul portofoliului de titluri:</i>		
Din cupoane exigibile		111.393
<i>Venitul imobilelor</i>		279.950
<i>Beneficii diverse</i>		3.032.244
		7.487.604

Decembrie 1943.

Pentru contabilitate: ss. M. Vecerdi.

DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Cornel Glava.

ss. Ing. Daler Ambruș.

DE CENSORI:

și legea pentru organizarea și reglementarea comerțului de bancă.

5 Februarie 1944.

ss. Brutus Păcuraru, expert-contabil.

Banca „Ilia Mureșană” s. a. Ilia, jud. Hunedoara.

Capital Lei 2.000.000.—

Reg. Bancar Nr. 8/1935.

Rezervă Lei 285.000.—

CONVOCARE.

Domnii acționari sunt convocați în

adunarea generală ordinară,

la sediul Băncii din Ilia, pe ziua de 26 Martie 1944, orele 15 cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Darea de seamă a Consiliului de administrație, raportul cenzorilor, aprobarea Bilanțului și descărcarea administratorilor și a cenzorilor de gestiunea anului 1943;
2. Alegerea pe timp de un an a Consilierilor și Cenzorilor;
3. Fixarea retribuțiilor Cenzorilor și a jetoanelor Consilierilor;
4. Evenuale propuneri.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE.

ACTIV.				Bilanț anual încheiat la 31 Decembrie 1943.				PASIV.			
		Lei	b.	Lei	b.			Lei	b.		
Cassa:						Capital social				2.000.000.—	
Numerar efectiv		1.383.262—				Fonduri:					
Disponibil la B. N. R.		16.307—		1.399.569—		Rezervă legală	70.000—			140.000—	
Portofoliu de titluri: Rom. cu venit fix						Rezervă statutară	70.000—			145.000—	
în portofoliu:						Amortizări pt. creanțe dubioase					
Efecte publice V. N.	87.500—	42.215—				Depuneri spre fructificare: Noi:					
Acțiuni necotate la bursă V. N.	1.500—	150—		42.375—		Din țară: nominative pe livrete pe termen				754.110—	
Plasamentul fondului de rezervă:						Creditori: Noi:					
Efecte publice garantate de stat				80.000—		Din țară pe termen				274.159—	
Portofoliu de scont: în portof. Reescontate.						Angajamente de reescont: în țară:					
Cambii fără garanții	859.400—	3.422.700—				Creanțe la B. N. R.	3.450.100—				
Cambii gar. cu ipot.	80.000—	27.400—				în conversiune (reduse) la bănci	119.220—			3.569.320—	
Din care în suferință 2.900	919.400—	3.450.100—		4.369.500—		Efecte de plată: în țară				246.000—	
Debitori:						Conturi diverse: creditoare				230.771—	
Din țară în portofoliu fără garanții				375.705—		Transitorii: Dobânzi cuvenite anulului 1944				38.500—	
Creanțe în conversiune: Cota redusă:						Dividendă neridicată:				7.050—	
în portofoliu		538.186—				Beneficiul net: Reportat din anul trecut				12.551—	
Reescontate		119.220—		655.406—		din anul curent				107.802—	120.553—
Imobile: Pentru uz propriu					275.000—						
Mobilier					25.000—						
Conturi diverse: debitoare					322.708—						
					7.525.263—						7.525.263—

Conturi de ordine.

		Lei	b.			Lei	b.
Cauțiuni statutare							
				210.000—			
Garanții diverse: în portofoliu							
				219.155—			
				429.155—			
						210.000—	
						219.155—	
						429.155—	

DEBIT.

Contul Pierdere și Profit la 31 Decembrie 1943.

CREDIT.

		Lei	b.	Lei	b.			Lei	b.	Lei	b.
Cheltuieli de administrație:						Beneficiul reportat din anul trecut					
Salarii		116.000—								12.551—	
Diverse		75.416—		191.416—		Dobânzi încasate:					
Impozite și taxe				44.898—		Dela scont și debitori				389.680—	
Dobânzi plătite:						Comisoane încasate				88.812—	
La depuneri		25.061—				Denitul imobilelor				16.477—	
La reescont		98.794—		123.855—							
Amortisment: La creanțe dubioase					25.000—						
Beneficiul net: Rep. din anul trecut											
				12.551—							
din anul curent											
				107.802—							
				505.520—							505.520—

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Președinte: ss. Iuliu Josan.

ss. Constantin Răsădean.

ss. Silviu Olariu, Dir. exec., contabil autorizat.

Verificat și găsit în conformitate cu Codul de Comerț și Legea bancară.

COMITETUL DE CENSORI:

Președinte: ss. Dumitru Epure, expert contabil.

ss. Ioan Oprean.

ss. Gheorghe Tămaș.